

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

NYE Eide og Fræna kommune

Møte med fellesnemnda 8. nov. 2016

prosjektleder Vigdis Rotlid Vestad

Innleiingar

frå KS og Fylkesmannen i M&R

- Innleiing v/prosjektleder Vigdis Rotlid Vestad (max 10min.)
- Juridiske fakta v/seniorrådgivar Frida Farstad Brevik (max 15 min.)
- Arbeidsgjevarrolla v/seniorrådgivar Alf Åge Berg (max 15 min.)
- Økonomi v/ seniorrådgivar Sissel Hol (max 15 min.)
- Plan som verktøy v/ plansamordnar Sveinung Dimmen (max 15 min.)

- Spørsmål

Kommunereforma - mål

- Gode og likeverdige tenester
- Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling
- Berekraftige og økonomiske robuste kommunar
- Styrka lokaldemokrati

Bygging av ny kommune

- Mykje arbeid frå intensjonsavtale til ny kommune
- Planlegge og organisere
- Kulturbygging og feire resultat/milepæler
- Politikk, administrasjon, tillitsvalde
- KS, Fylkesmannen og andre medspelarar
- Nettverk i Møre og Romsdal
- Råd og rettleiing
- Skjønnsmidlar m.m.
- Erfaring frå andre kommunar, forskning, studieturar m.m.

FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL

KS –nyttige verktøy

MR fylkeskommune

Fylkesmannen i MR

Distriktssenteret

**Veileder til reglene om offentlige
anskaffelser i forbindelse med
kommunereformen**

 Inventura

Bergens: Spilhaugen 22, 5147 Fyllingsdalen Oslo: Karl Johans gate 121, 0154 Oslo
Stavanger: Breibakken 1, 4012 Stavanger
www.inventura.no

Org.nr. NO 983 351 417 MVA

Veien mot en ny kommune

Veileder for utredning og prosess

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Veileder

Formelle rammer i byggingen
av nye kommuner

Veileder del 1

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Veileder

Å bygge en ny kommune - råd fra
tidligere sammenslåinger

Veileder del 2

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Beregningsdokumentasjon
til Prop. 1 S (2016-2017)

Inntektssystemet
for kommunar og
fylkeskommunar 2017

Grønt hefte

KOMMUNEFAKTA

Namn: 1548 [Fræna kommune](#)
 Innbyggartal: 9 717
 Areal av land og ferskvatn: 369,72 km²
 Del busette i tettbygde strøk: 53,6 % (fylkessnitt 70,4 %)
[Kommunebilde](#) (sjå url i kildelista).
[Fylkesstatistikk/kommunestatistikk](#)

Generelt om kommunen

Fræna ligg på Romsdalshalvøya nord for Molde. Kommunen grenser til Eide og Gjemnes i nordaust, Molde i sør og Aukra i sørvest. Fræna er ein kyst- og fjordkommune.

Elnesvågen er administrasjonssenter og største tettstad i kommunen. Riksveg 64/Atlantehavsvegen går gjennom kommunen og gjer at Fræna er sentralt plassert midt mellom byane Kristiansund og Molde.

Ei alternativt køyrerute gjennom kommunen går langs fylkesveg 664 via Elnesvågen til Bud og Hustad. Atlantehavsvegen på kysten mellom Eide og Averøy, kåra som århundrets byggverk 1905 – 2005, er eit populært reisemål for norske og utanlandske bilturistar, som også Fræna kan utnytte i reiselivsnæringa. Frå Elnesvågen er det 20 km til Molde lufthamn Årø.

Allé kommunane i fylket har fatta vedtak om å busette til saman 948 flyktningar i løpet av 2016.

Kommuneplan

Sist rullert samfunnsdel: 2005 / arealdel: 2014

Demografi

Fræna har i siste 10-årsperiode (2005 – 2015) hatt moderat vekst i folketallet med 8,5 % auke, mot 7,8 % for fylket samla.

Fordelinga av befolkninga på aldersgrupper viser at kommunen for gruppa 0 – 17 år ligg over fylkesgjennomsnittet; 23,1 mot 22 %. For gruppa 70 år og eldre ligg kommunen med ein andel på 11 mot 12 for fylket samla.

I Fræna er det i 2016 4,0 yrkesaktive pr. person over 67 år, og 14,6 yrkesaktive pr. person over 80 år. Aldersframskrivninga viser at det i 2040 vert 2,4 yrkesaktive pr. person over 67 år og 6,1 yrkesaktive pr. person over 80 år.

Ordfører (Sp)

Tove Høngren
 Tlf: 71 26 81 05
 Mob: 926 89 727
 tove.henoen@frana.kommune.no
 postmottak@frana.kommune.no

Kapasitet og kompetanse

Med sine om lag 9700 innbyggjarar vil kommunen i avgrensa grad kunne forvente å utnytte stordriftsfordelar retta mot sentrale og administrative tenester. Delar av den kommunale tenesteproduksjonen er kjenneteikna av små fagmiljø og utfordringar knytt til nyrekruttering

Interkommunale samarbeid 2013

Fræna løysar mange av sine oppgåver gjennom interkommunale samarbeidsordningar. Fræna har om lag 50 interkommunale samarbeid. Molde er vertskommune for dei fleste av desse. Fræna er sjølv vertskommune for to samarbeidsordningar.

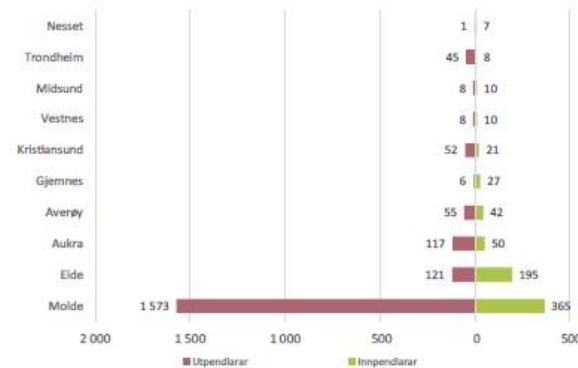
Næringsstruktur

Kommunen har låg arbeidsplassdekning med berre 67,9 %, godt under gjennomsnittet for fylket samla på 96,4 %. Fræna ligg litt under fylkessnittet i forhold til statlege arbeidsplassar, medan andelen fylkeskommunale og kommunale arbeidsplassar ligg tilsvarande over. Tal for sysselsette etter arbeidsstad og næring viser at kommunen for primær- og sekundærnæringar har ein vesentleg høgde del knytt til desse næringane enn fylket samla. Fræna kommune er den største landbrukskommunen i Møre og Romsdal, med stor kjøtt- og mjølkproduksjon.

FOTO: EIVIND KRINGSTAD

Figur 2 - Hovedstrøumar inn- og utpending

Bu- og arbeidsmarknad

Fræna inngår i ein felles bu- og arbeidsmarknadsregion med nabokommunane Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Eide, Gjemnes og Neset.

Fræna ligg sentralt i forhold til dagleg pendling til/frå nabokommunane. Kommunen har vesentleg større utpending enn innpendling. Molde er den klart viktigaste utpendlingskommunen med 31,4 %.

Dette gjeld også i forhold til innpendling frå Molde, men i mindre grad. Utpendinga frå Fræna er om lag fire ganger større enn innpendlinga.

PROSESSEN I KOMMUNEN

Milepælsplan

Gjennom hausten 2014, heile 2015 og våren 2016 har Fræna kommune, saman med alle ROR-kommunane, følgd denne planen

- Haust 2014 og vår 2015: Utgreiingsfase med dei fire delrapportane og slutt rapport 20. mai 2015. Ei rekke møter vart arrangert for å diskutere innretning og resultat av utgreiingane.
- Juni 2015: Vedtak i kommunestyra om å inngå i sonderings- og forhandlingsfase
- 10.08.15: Første sonderingsmøte
- 01.11.15: Førrebuande samtalar slutført
- 15.11.15: Innleiande forhandlingsfase starta opp
- 01.02.16: Innleiande forhandlingsfase ferdig
- 14.02.16: Politisk vedtak i kommunestyret om å inngå i prosess om intensjonsavtale og med kva kommunar
- 14.02.16: Igangsetting utarbeiding av intensjonsavtaler
- 01.04.16: Intensjonsavtale og beskriving av ny kommune ferdig
- 01.05.16: Innbyggjarhøyring og evt. folkerøysting ferdig
- 01.07.16: Vedtak i kommunestyret om ny kommune

Utgreiingar

Kommunane i Romsdal Regionråd har samarbeid om ei felles utgreiing i kommunereformarbeidet. Denne vart laga av Telemarksforskning og NIVI analyse i tett samarbeid med kommunane. I samband med kvar

delrapport var det politiske møter med 4 representantar frå kvar kommune og kommunane presenterte og diskuterte kvar delrapport i eige kommunestyre, råd og utval. Telemarksforskning leverte fire delrapportar og ein slutt rapport. Totalt 12 ulike alternativ for nye kommunar er greidd ut frå måla med reforma som er satt av Storting og Regjering:

- Gode og likeverdige tenester til innbyggjarane
- Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling
- Berekraftig og økonomisk robuste kommunar
- Styrka lokaldemokrati og gi større kommunar fleire oppgåver.

Fræna kommune har inngått i sju av dei alternativa som var med i utgreiinga:

- Heile ROR
- Romsdalshalvøya
- Midsund – Aukra – Fræna – Eide
- Molde – Fræna – Eide
- Molde – Fræna
- Fræna – Eide
- Midsund – Aukra – Fræna

I same utgreiing på Nordmøre har Fræna vore med i alternativet Eide – Fræna – Averøy. Fræna kommune har og fått utarbeida alternativet Fræna som eigen kommune, denne er og laga av Telemarksforskning. Rapportane frå utgreiinga ligg på nettsida til Romsdal Regionråd: <http://www.romsdalregionrad.no/kommune-reformen>

Val av alternativ

Kommunen valde fire alternativ som dei mest aktuelle for Fræna kommune å gå vidare med. Dette vart det fatta vedtak om i kommunestyret 11.02.2016 – PS 30/2016.

- Eide – Fræna
- Fræna som eigen kommune
- Romsdalshalvøya
- Eide – Fræna – Averøy

Fræna deltok i arbeidet med beskriving av ny kommune med både kommunane på Romsdalshalvøya og Eide - Fræna. Forhandlingsutvala i Fræna og Eide hadde ei rekke møte der dei saman utarbeidde eit dokument som viste fordelar og ulemper med ein ny kommune med Eide og Fræna.

Intensjonsavtaler

Fræna kommune er med i tre intensjonsavtaler:

- Romsdalsalternativet Aukra, Eide, Fræna, Gjernes, Molde, Midsund, Nesset og Rauma.
- Eide – Fræna
- Eide – Fræna – Averøy

Involvering av innbyggjarar

Fræna kommune hadde ei spørreundersøking 13.-20.05.15. Det har vore ei rekke folkemøte: tre folkemøte i løpet av mai 2015. 2. juni 2015 i samarbeid mellom Fræna kommune og Fræna Næringsforum. Før folkerøystinga hadde Fræna kommune tre nye folkemøte: 5., 6. og 7. april 2016. Folkerøystinga vart halde 25. april 2016.

Ungdommen har vore involvert i

FOTO: EIVIND KRIN

kommunereformprosessen gjennom Ungdomsrådet som hadde med ein representant inn i arbeidsutvalet, har hatt workshop om kommunereform på samtlige ungdomskular, og vore bidragsyter på folkemøta.

Resultat av innbyggjarhøyringa

Nøkkeltal frå folkerøystinga i Fræna kommune 25. april 2016:

- Valdeltaking: 37,4 %
- Romsdalsalternativet: 19,21 %
- Fræna – Eide: 44,44 %

- Fræna – Eide – Averøy: 23,6 %
- Aleine: 12,37 %
- Blank: 0,38 %

KOMMUNESTYREVEDTAK

1. Fræna kommune har gjennomført en grundig og godt forankret prosess ved utredningen av ulike alternativer for kommunestruktur. Med bakgrunn i denne, er der forhandlet fram 3 intensjonsavtaler. Det er også gjennomført høringer av disse avtalene (innbyggerundersøkelse, folkemøter og rådgivende folkeavstemming). Med bakgrunn i de foreliggende intensjons-

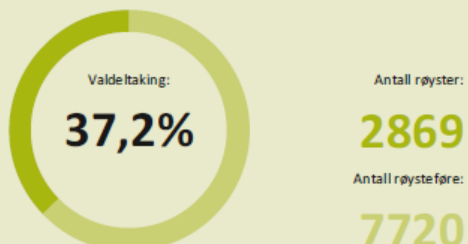
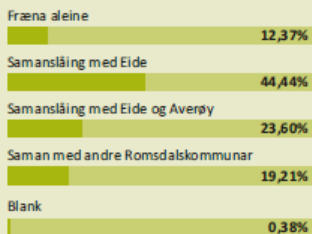
avtalene, resultatene fra høringene, og ut fra rådmannens faglige vurdering, tiltrår kommunestyret i Fræna at vi danner en ny kommune i felleskap med Eide.

2. En helhetlig og god samfunnsutvikling i området Jendem/Julsundet er utfordrende ved at området i dag deles av kommunegrensen mellom Fræna og

Aukra. Fræna ønsker å legge til rette for et godt samarbeid med Aukra for å finne gode løsninger for kommunalt tjenestetilbud for innbyggerne i dette området. Det er imidlertid slik at dette ofte viser seg å være krevende i praksis. Gjeldende kommunegrense kan derfor vurderes av fellesnemnda i samråd med innbyggerne i området.

Folkerøysting

Resultat frå folkerøystinga i Fræna kommune 25. april 2016.

STATUS OG UTFORDRINGSBILDE FRÅ FAKTADELEN

Kommunen har i kraft av sin storleik gode og robuste fagmiljøa innanfor basisinstanestene i den kommunale tenesteproduksjonen. Kommunen har likevel utfordringar med små og sårbare fagmiljø innan meir spesialiserte tenester og nøkkelfunksjonar.

Kommunen er med i mange interkommunale samarbeid. Dette svekker politisk styring og kontroll med desse tenestene.

Kommunen har låg arbeidsplassdekning. Utpendingla frå kommunen er vesentleg større enn innpendlinga.

Etter endeleg vedtak pr. 1. juli 2016 har kommunane Fræna og Eide bestemt seg for å slå seg saman til ein ny kommune. Dagens innbyggartal i dei to kommunane blir til saman 13 184.

KOMMUNEFakta

Namn: 1551 [Eide kommune](#)
 Innbyggartal: 3 467
 Areal av land og ferskvatn: 152,09 km²
 Del busette i tettbygde strøk: 39,2 % (fylkessnitt 70,4 %)
[Kommunebilde](#) (sjå url i kildelista).
[Fylkesstatistikk/kommunestatistikk](#)

Generelt om kommunen

Eide kommune ligg på Nordmøre på kystaksen mellom Molde og Kristansund. Kommunen grenser i sørvest mot Fræna, og i søraust mot Gjemnes. Nord for Kvernesfjorden ligg Averøy kommune.

Riksveg 64/Atlantehavsvegen går gjennom kommunen og gjer at Eide er sentralt plassert midt mellom byane Kristiansund og Molde. Atlantehavsvegen på kysten mellom Eide og Averøy, kåra som århundrets byggverk 1905 – 2005, er eit populært reisemål for norske og utanlandske bilturistar. Det er elles kort reiseavstand både til Kristiansund lufthamn Kvernberget og Molde lufthamn Årø.

Alle kommunane i fylket har fatta vedtak om å busette til saman 948 flyktningar i løpet av 2016.

Kommuneplan

Sist rullert samfunnsdel: 2005 / arealdel: 2005

Demografi

Eide har i siste 10-årsperiode (2005 – 2015) hatt svak vekst i folketallet med 4,8% auke, mot 7,8% for fylket samla.

Fordelinga av befolkninga på aldersgrupper viser at kommunen for gruppa 0 – 17 år ligg over fylkesgjennomsnittet; 24,2 mot 22 %. For gruppa 70 år og eldre ligg kommunen med ein andel på 11,4 mot 12 for fylket samla.

I Eide er det i 2016 3,9 yrkesaktive pr. person over 67 år, og 12,2 yrkesaktive pr. person over 80 år. Aldersframskrivinga viser at det i 2040 vert 2,2 yrkesaktive pr. person over 67 år og 5,6 yrkesaktive pr. person over 80 år.

Kapasitet og kompetanse

Med sine om lag 3500 innbyggjarar vil kommunen ikkje forvente å kunne utnytte stordriftsfordelar retta mot sentrale og administrative tenester. Delar av den kommu-

Ordførar (H)

Egil K. Strand
 Tlf.: Sentralbord 71 29 91 00
 Mob: 976 88 022
 egil.karstein.strand@eide.kommune.no
 postmottak@eide.kommune.no

nale tenesteproduksjonen er kjenneteikna av små fagmiljø og utfordringar knytt til nyrekruttering.

Interkommunale samarbeid 2013

Eide løysar mange av sine oppgåver gjennom interkommunale samarbeidsordningar. Eide har om lag 50 interkommunale samarbeid. Molde er vertskommune for dei fleste av desse, medan Eide sjølv er vertskap for to.

Næringsstruktur

Kommunen har låg arbeidsplassdekning med berre 67,4 %, godt under gjennomsnittet for fylket samla med 96,4 %.

Eide ligg svært lågt målt mot fylkessnittet i forhold til statlege og fylkeskommunale arbeidsplassar, medan andelen kommunale arbeidsplassar ligg tilsvarande over.

Tal for sysselsette etter arbeidsstad og næring viser at kommunen for primær- og sekundærnæringer har ein vesentleg høgere andel knytt til desse næringane enn fylket samla. Også for helse- og sosialtenester ligg kommunen over fylkesgjennomsnittet. Næringslivet i Eide omfattar i dag ei rekke ulike bransjar knytt til landbruk, industri, handel, offentlig og privat tenesteyting m.m. Steinindustrien i kommunen har lange tradisjonar og står framleis sterkt.

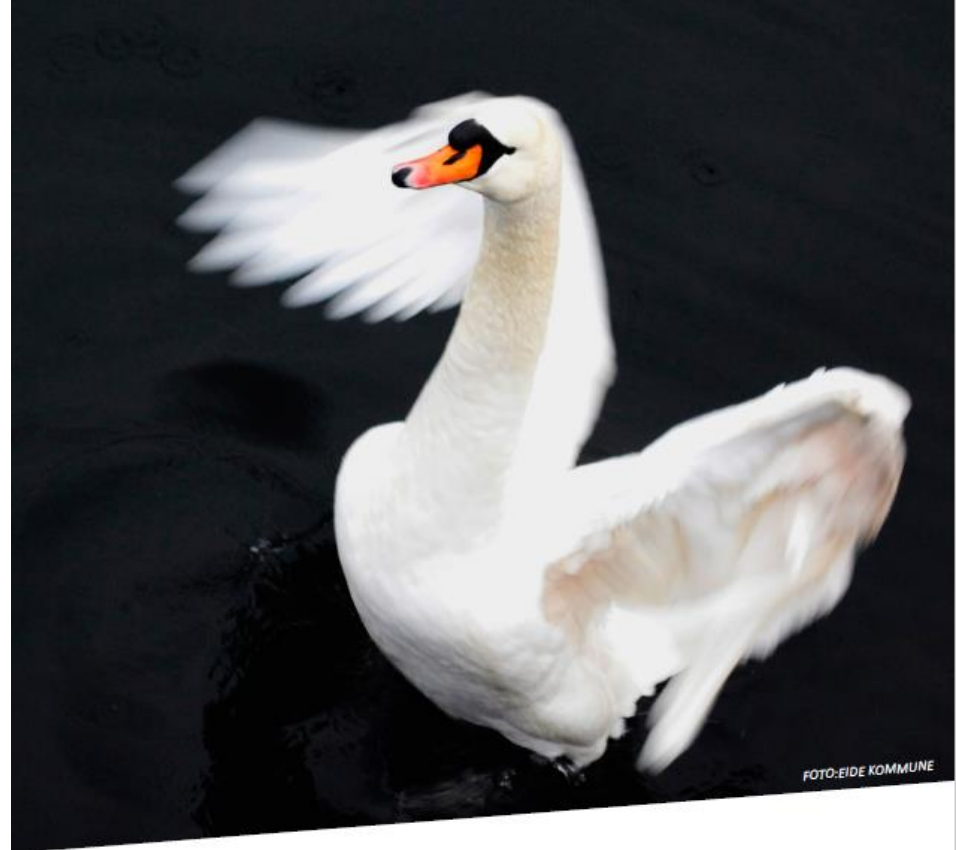
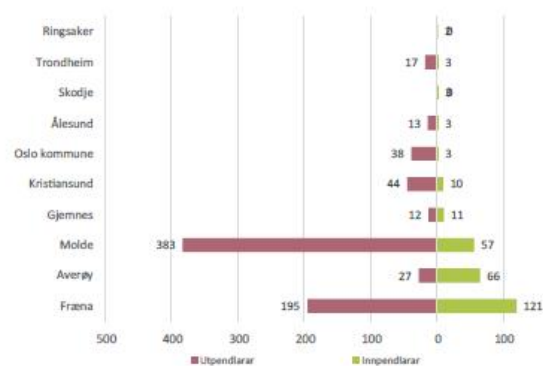

FOTO:EIDE KOMMUNE

Figur 2 - Hovedstrømar inn- og utpendling

Bu- og arbeidsmarknad

Eide inngår i ein felles bu- og arbeidsmarknadsregion med nabokommunane Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Fræna, Gjemnes og Nesset. Eide ligg sentralt i forhold til dagleg pendling frå nabokommunane. Kommunen har vesentleg større ut-enn innpendling.

Molde er den klart viktigaste utpendlingskommunen med Fræna som ein god nummer to.

Innpendlinga er størst frå Fræna, med Averøy og Molde på dei neste plassane.

PROSESSEN I KOMMUNEN

Milepælsplan

Gjennom hausten 2014, heile 2015 og våren 2016 har Eide kommune, saman med alle ROR-kommunane, følgd denne planen:

- Haust 2014 og vår 2015: Utreiingsfase med dei fire delrapportane og slutt rapport 20. mai 2015. Ei rekke møter vart arrangert for å diskutere innretning i utgreiingane og resultat av utgreiingane.
- Juni 2015: Vedtak i kommunestyra om å inngå i sonderings- og forhandlingsfase
- 10.08.15: Første sonderingsmøte
- 01.11.15: Førrebuande samtalar sluttført
- 15.11.15: Innleiande forhandlingsfase starta opp
- 01.02.16: Innleiande forhandlingsfase ferdig
- 14.02.16: Politisk vedtak i kommunestyret om å inngå i prosess om intensjonsavtale og med kva kommunar
- 14.02.16: Igangsetting utarbeiding av intensjonsavtalar

- 01.04.16: Intensjonsavtale og beskriving av ny kommune ferdig
- 25.04.16: Folkerøysting i Eide kommune
- 24.05.16 Ny intensjonsavtale med Eide og Fræna underteikna
- 16.06.16: Endeleg vedtak i kommunestyret om ny kommune

Utgreiingar

Kommunane i Romsdal Regionråd har samarbeida om ei felles utgreiing i kommunereformarbeidet. Denne vart laga av Telemarksforskning og NIVI analyse i tett samarbeid med kommunane. I samband med kvar delrapport var det politiske møter med 4 representantar frå kvar kommune og kommunane presenterte og diskuterte kvar delrapport i eige kommunestyre, råd og utval. Telemarksforskning leverte fire delrapportar og ein slutt rapport. Totalt 12 ulike alternativ for nye kommunar er greia ut frå måla med reforma som er satt av Storting og Regjering:

Gode og likeverdige tenester til innbygarane. Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling. Berekraftig og økonomisk robuste kommunar. Styrka lokaldemokrati, og gi større kommunar fleire oppgåver.

Eide kommune har inngått i 5 av dei alternativa som var med i utgreiinga:

- Heile ROR
 - Romsdalshalvøya
 - Midsund – Aukra – Fræna – Eide
 - Molde – Fræna – Eide
 - Fræna – Eide
 - I same utgreiing på Nordmøre har Eide kommune inngått i alternativa:
 - Storkommune Nordmøre
 - Kristiansund – Averøy – Gjemnes – Tingvoll – Halså – Eide
 - Averøy – Eide
 - Eide – Fræna – Averøy
- Rapportane frå utgreiinga ligg på nettsida til Romsdal Regionråd: <http://www.romsdalregionrad.no/kommunereformen>. Ny utgreiing frå Telemarksforskning bestilt; Eide kommune

– Fordelar og ulemper ved å fortsette som eigen kommune, datert 25.5.2016.

Val av alternativ

Kommunen valde fire alternativ som dei mest aktuelle for Eide kommune å gå vidare med. Dette vart det fatta vedtak om i kommunestyret 11.02.2016 – PS 16/1 Romsdalshalvøya (sjølv om enkeltkommunar fell frå eller kjem til undervegs)

- Eide – Fræna
- Eide – Fræna – Averøy
- Eide som eigen kommune

Intensjonsavtalar

- Eide kommune har gått inn tre intensjonsavtalar:
- Romsdalsalternativet Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Midsund, Nesset og Rauma.
 - Eide – Fræna

- Eide – Fræna – Averøy
- Ny avtale mellom Eide og Fræna

Innvolvering av innbygarar

Eide kommune hadde ei spørjeundersøking 13.-19.05.15 i samband med at ein skulle halde spørjeundersøking vart det halde folkemøte 9. april 2015. I samband med at ein skulle halde folkemøte vart det halde folkemøter 7. april 2015. Folkerøystinga vart halde 25. april 2016.

Resultat av innbygarhøyringa

Nøkkeltal frå folkerøystinga i Eide kommune 25. april 2016
Valdeltaking: 45,81 %
Romsdalsalternativet: 10,05 %
Eide – Fræna: 23,47 %
Eide – Fræna – Averøy: 34,85 %
Åleine: 31,63 %

KOMMUNESTYREVEDTAK

Eide kommunestyre vedtar å danne ein ny kommune saman med Fræna kommune.

STATUS OG UTFORDRINGSBILDE FRÅ FAKTADELEN

Kommunen har for liten kommuneorganisasjon til å kunne løse alle sine lovpålagde oppgåver sjølv og er avhengig av interkommunale samarbeidsordningar på fleire tenesteområde.

Kommunen er med i mange interkommunale samarbeid. Dette svekker politisk styring og kontroll med desse tenestene.

Kommunen har låg arbeidsplassdekning. Utpendlinga frå kommunen er vesentleg større enn innpendlinga.

Folketalsveksten i kommunen for siste ti-årsperioden viser ein svak positiv tendens, men ligg lågare enn gjennomsnittet for fylket.

Etter endeleg vedtak pr. 1. juli 2016 har kommunane Eide og Fræna bestemt seg for å slå seg saman til ein kommune. Dagens innbyggartal i dei kommunane blir til saman 13 184.

Folkerøysting

Resultat frå folkerøystinga i Eide kommune 25. april 2016.

